

สารนิพนธ์เรื่อง	ปัญหาทางกฎหมายในการกำหนดขอบเขตตลาดและส่วนแบ่งตลาดสำหรับตลาดแพลตฟอร์มหลายด้านภายใต้พระราชบัญญัติแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560
คำสำคัญ	ขอบเขตตลาด / ส่วนแบ่งตลาด / แพลตฟอร์ม / แพลตฟอร์มหลายด้าน
นักศึกษา	โยกิน โยคี
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิสิต อินทมาโน
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มกฎหมายธุรกิจ
คณะ	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ.	2567

บทคัดย่อ

การที่ตลาดแพลตฟอร์มได้มีการเติบโตอย่างก้าวกระโดดในยุคเศรษฐกิจดิจิทัลนั้น ทำให้เริ่มมีข้อพิพาทเกี่ยวกับการแข่งขันทางการค้าเกิดขึ้นในตลาดแพลตฟอร์มมากขึ้น อย่างไรก็ตามตลาดแพลตฟอร์มบางตลาดนั้นมีลักษณะที่เป็นตลาดหลายด้าน (multi-sided market) ซึ่งตลาดแต่ละด้านจะเชื่อมโยงกันด้วยผลกระทบเครือข่ายทางอ้อม (indirect network effect) ซึ่งทำให้อุปสงค์ของกลุ่มลูกค้าในด้านหนึ่งของตลาดจะขึ้นอยู่กับอุปสงค์ของลูกค้าในด้านอื่น ๆ ของตลาด ทั้งนี้กลุ่มลูกค้าดังกล่าวไม่ได้รับรู้ถึงการมีอยู่ของผลกระทบเครือข่ายทางอ้อม แต่เป็นบริษัทแพลตฟอร์มที่รับรู้ถึงการมีอยู่ของผลกระทบเครือข่ายทางอ้อม ซึ่งจากผลของการมีอยู่ของผลกระทบเครือข่ายทางอ้อมนี้ทำให้กลยุทธ์ในการกำหนดราคาในตลาดแพลตฟอร์มหลายด้านจะไม่ได้ขึ้นอยู่กับแค่ระดับราคารวมของแพลตฟอร์ม แต่ยังขึ้นอยู่กับโครงสร้างราคาคือระดับราคาของแต่ละตลาดในแพลตฟอร์มด้วย ซึ่งจากคุณลักษณะดังกล่าวทำให้แนวทางในการกำหนดขอบเขตตลาดและส่วนแบ่งตลาดโดยทั่วไปไม่สามารถนำมาใช้ในการพิจารณาตลาดแพลตฟอร์มหลายด้านได้

จากการศึกษาเปรียบเทียบแนวทางในการกำหนดขอบเขตตลาดและส่วนแบ่งตลาดของต่างประเทศพบว่าในการกำหนดขอบเขตตลาดของตลาดแพลตฟอร์มหลายด้านสามารถที่จะพิจารณาตลาดแต่ละด้านเป็นตลาดเดี่ยวแยกออกจากกัน (multiple single-sided market) หรือพิจารณาเป็นตลาดหลายด้านตลาดเดี่ยว (single multiple-sided market) ก็ได้ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงในแต่ละกรณี อีกทั้งในการพิจารณาขอบเขตตลาดและการวิเคราะห์ในการแข่งขันทางการค้า (competitive assessment) อาจจะมีการนำผลกระทบเครือข่ายทางอ้อมและกลยุทธ์ในการกำหนดราคามาประกอบการพิจารณาด้วย นอกจากนี้ในการพิจารณาส่วนแบ่งตลาดกรณีในตลาด

แพลตฟอร์มมีการให้ใช้บริการฟรีหรือไม่คิดราคา ได้มีการให้พิจารณาถึงตัวแปรที่ไม่ใช่ราคา เช่น จำนวนการเข้าเยี่ยมชมเว็บไซต์ จำนวนครั้งในการดาวน์โหลดหรืออัปเดต เป็นต้น

ดังนั้นผู้เขียนจึงได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาในการพิจารณาขอบเขตตลาดและ ส่วนแบ่งตลาดสำหรับตลาดแพลตฟอร์มหลายด้าน โดยทำการแก้ไขประกาศคณะกรรมการ การแข่งขันทางการค้า “เรื่องแนวทางปฏิบัติในการพิจารณากำหนดขอบเขตตลาดและส่วนแบ่งตลาด พ.ศ. 2561” โดยให้เพิ่มแนวทางในการกำหนดขอบเขตตลาดของตลาดแพลตฟอร์มหลายด้านให้ สามารถที่จะพิจารณาตลาดแต่ละด้านเป็นตลาดเดี่ยวแยกออกจากกันพิจารณาเป็นตลาดหลายด้าน ตลาดเดี่ยวก็ได้ พร้อมทั้งให้นำผลกระทบเครือข่ายทางอ้อมและกลยุทธ์ในการกำหนดราคามา ประกอบการพิจารณา และให้พิจารณาถึงตัวแปรที่ไม่ใช่ราคาในการพิจารณาส่วนแบ่งตลาดในกรณี ที่ตลาดแพลตฟอร์มมีการให้ใช้บริการฟรีหรือไม่คิดราคา

THEMATIC TITLE	LEGAL PROBLEMS ON MARKET DEFINITION AND MARKET SHARE FOR MULTI-SIDED PLATFORM MARKET UNDER COMPETITION ACT B.E. 2560
KEYWORDS	MARKET DEFINITION / MARKET SHARE / PLATFORM / MULTI-SIDED PLATFORM
STUDENT	YOKIN YOKEE
THEMATIC ADVISOR	ASSISTANT PROFESSOR DR. NISIT INTAMANO
LEVEL OF STUDY	MASTER OF LAWS BUSINESS LAW
FACULTY	SCHOOL OF LAW SRIPATUM UNIVERSITY
YEAR	2024

ABSTRACT

Due to the rapid growth of the platform market in the digital economy era, there is an increasing trend in the competitive disputation in the platform markets. However, some platform markets are multi-sided markets, in which each side of the market is linked with the other sides by indirect network effect. This indirect network effect causes the demand of customers in one side of the market depend on the demand of the customers in other sides of the market and those customers in the market are not aware of this indirect network effect. Only the platform company aware of the existence of this indirect network effect which leads the company to set the pricing strategy in the multi-sided market not only by using total price level in the market but also structuring of the price in each side of the market. Due to these characteristics, traditional market definition and market share guideline cannot be used to determine multi-sided platform market.

From the comparative study with other countries on the market definition and market share guideline, it was found that, multi-sided platform can be determined as single-sided market for each side of platform (multiple single-sided market), or single multi-sided market depend on the information in each case. In addition, the court may take indirect network effect and pricing strategy in the platform into account when determining market definition and competitive assessments. Lastly, in the case of platform markets providing services at no cost or for free, non-price

parameters such as the number of website visits, the number of downloads or updates etc. should be used when considering the market share in those markets.

Therefore, the author proposes the approach of the solution when considering market definition and market share for multi-sided platform market by amending “the Notification of Trade Competition Commission re: Guidelines for considering the market definition and market share B.E. 2561” to allow market definition of platform market can be determined as multiple single-sided market or single multi-sided market, including indirect network effect and pricing strategy of the platform in the consideration of market definition and competitive assessment, and considering non-price parameter when determining market share on the platform markets providing services at no cost or for free.